

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Маргариті Міхно

foi+request-103548-

af79893b@dostup.pravda.com.ua

Про надання інформації

Міністерство юстиції України в межах компетенції розглянуло Ваш запит на отримання публічної інформації від 20.08.2022 (вх. № ПІ-М-2332 від 22.08.2022) щодо оформлення спадщини на тимчасово окупованій території і в межах компетенції повідомляє.

Спадщина відкривається внаслідок смерті особи або оголошення її померлою. Часом відкриття спадщини є день смерті особи або день, з якого вона оголошується померлою (частини перша, друга статті 1220 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс)).

Статтю 1270 Кодексу встановлено, що для прийняття спадщини встановлюється строк у шість місяців, який починається з часу відкриття спадщини.

Але, у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 в Україні з 24 лютого 2022 року введено воєнний стан, строк дії якого продовжено.

Через тимчасову окупацію російською федерацією населених пунктів України наказом Міністерства юстиції України від 01.04.2022 № 1307/5 затверджено Перелік адміністративно-територіальних одиниць, в межах яких припиняється доступ користувачів до єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, в умовах воєнного стану (зі змінами).

На сьогодні серед таких адміністративно-територіальних одиниць Донецька область, зокрема Маріупольський район.

Нотаріальні дії в умовах воєнного стану також вчиняються з урахуванням положень постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану» від 28.02.2022 № 164 (далі – Постанова) з відповідними змінами та доповненнями.

Згідно з підпунктом 15 пункту 1 Постанови вчинення нотаріусами, робоче місце (контора) яких розташовано в межах адміністративно-територіальної одиниці, що включена до затвердженого Міністерством юстиції переліку адміністративно-територіальних одиниць, в межах яких припиняється доступ користувачів до єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану, нотаріальних дій, крім посвідчення довіреностей на право розпорядження коштами на рахунках у банках та небанківських фінансових установах, а також

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 71721/ПІ-М-2332/37.5 від 23.08.2022

Підписувач Журба Єліна Борисівна

Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000863A30003FD88900

Дійсний з 19.10.2020 0:00:00 по 19.10.2022 0:00:00

нотаріальних дій, які відповідно до законодавства можуть бути вчинені без використання спеціальних бланків нотаріальних документів, забороняється, якщо інше не визначено наказом Міністерства юстиції.

Звертаємо увагу, що перебіг відповідного строку за вже відкритою спадщиною було зупинено з 06 березня 2022р. (включно), в день набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 р. № 209 «Деякі питання державної реєстрації в умовах воєнного стану та внесенням змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 № 164», якою Постанову було доповнено пунктом 3.

Так, пунктом 3 Постанови встановлено, що на час воєнного стану перебіг строку для прийняття спадщини або відмови від її прийняття зупиняється на час дії воєнного стану, але не більше ніж на чотири місяці. Свідоцтво про право на спадщину видається спадкоємцям після закінчення строку для прийняття спадщини.

Таким чином, для спадщини, 6-місячний строк для прийняття якої не сплинув до набрання чинності пунктом 3 Постанови або яка відкрилася під час дії воєнного стану, строк для прийняття (відмови від) спадщини становитиме 10 місяців. При цьому строк для прийняття (відмови від) спадщини, яка відкрилася під час дії воєнного стану, може бути меншим ніж 10 місяців у разі припинення або скасування воєнного стану.

Наприклад, у Вашому випадку, спадщина відкрилась 13 січня 2022 р., то строк для прийняття (відмови від) спадщини спливає 11 листопада 2022 р., видача свідоцтва про право на спадщину проводиться з 12 листопада 2022 року.

Слід зазначити, що відповідно до частини одинадцятої статті 67 Закону України «Про нотаріат» (далі – Закон), видача свідоцтва про право на спадщину спадкоємцям, які прийняли спадщину, строком не обмежена.

При цьому частиною п'ятою статті 11¹ Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» передбачено, що вчинення нотаріальних дій щодо спадкових справ, які були зареєстровані у Спадковому реєстрі до початку тимчасової окупації, але не закінчені, здійснюється будь-яким нотаріусом на підконтрольній Уряду України території за зверненням спадкоємця.

Однак, Рада національної безпеки і оборони України на сьогодні не прийняла рішення щодо територій, на які 24.02.2022 вторглася російська федерація і де наразі відбуваються бойові дії, тимчасова окупація, оточення (блокування).

Разом з тим, враховуючи фактичну тимчасову окупацію Маріупольського району, на сьогодні здійснити передачу спадкової справи не вбачається за можливе.

Також, звертаємо увагу, що відповідно до підпункту 4.14 пункту 4 глави 10 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5, при видачі свідоцтва про право на спадщину нотаріус обов'язково перевіряє: факт смерті спадкодавця, час і місце відкриття спадщини, наявність підстав для закликання до спадкоємства, якщо має місце спадкування за законом, прийняття спадкоємцем спадщини у встановлений законом спосіб, склад спадкового майна, на яке видається свідоцтво про право на спадщину.

Наголошуємо, що не подання спадкоємцями відомостей (інформації) та документів, необхідних для вчинення нотаріальної дії, є підставою нотаріусу для відмови у вчиненні нотаріальної дії (пункт 2 частини першої статті 49 Закону).

Відповідно до частини четвертої статті 49 Закону, на вимогу особи, якій відмовлено у вчиненні нотаріальної дії, нотаріус або посадова особа, яка вчиняє нотаріальні дії, зобов'язані викласти причини відмови в письмовій формі і роз'яснити порядок її оскарження. Про відмову у вчиненні нотаріальної дії нотаріус протягом трьох робочих днів вносить відповідну постанову.

Відповідно до статті 321 Кодексу, право власності є непорушним. Ніхто не може бути протиправно позбавлений цього права чи обмежений у його здійсненні. Особа може бути позбавлена права власності або обмежена у його здійсненні лише у випадках і в порядку, встановлених законом.

Тому, законодавством передбачено можливість оскаржування нотаріальної дії або відмову у її вчиненні до суду (частина перша статті 50 Закону).

Слід зазначити, що питання визнання права власності у порядку спадкування можливо вирішувати у судовому порядку.

Також інформуємо, що на час дії воєнного стану в Україні при Східному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції (м. Харків) запроваджено роботу телефонної «гарячої» лінії за номером телефону 050 649 68 43, де Ви можете отримувати актуальну інформацію щодо діяльності державних нотаріальних контор та приватних нотаріусів, які здійснювали нотаріальну діяльність на території Донецької області.

В.о. директора Департаменту нотаріату

Еліна ЖУРБА

Аліса Кошелєва (044) 2377184

Персональні дані, вказані Вами у зверненні, захищаються та обробляються Міністерством юстиції відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» з метою розгляду Вашого звернення згідно із законодавством.